

Congres Nederlandse verpleeghuisartsen

Verwelkoming

8 oktober 2022

Dames en heren,

Hartelijk welkom in ons mooie provinciehuis. Ik ben verheugd dat u allen naar hier komt om samen vooruit te blikken naar de ouderenzorg van de toekomst.

Meer dan ooit is het cruciaal om **over de grenzen heen** na te denken over gezondheidszorg in het algemeen en zorg in verpleeghuizen – of woonzorgcentra zoals we in Vlaanderen zeggen - in het bijzonder.

Dit congres vindt plaats tegen de achtergrond van recente gebeurtenissen in woonzorgcentra die u en ons allen enorm raken en verontrusten: **medicatieproblematieken**, woonzorgcentra onder **verhoogd toezicht**, en natuurlijk de **covidcrisis**.

Het laatste woord over de **aanpak van de covidpandemie** in België en Nederland is nog niet gezegd. Waar velen het wel over eens zijn is dat **onnoemelijk**, haast **ondragelijk leed** is aangericht in de eerste golf van de pandemie.

Terwijl iedereen met zorg naar de continuïteit van vooral de intensieve ziekenhuiszorg keek, zagen en erkenden we te laat welke **tragedies** zich afspeelden in de woonzorgcentra.

Schier **onbeschermd** artsen, verpleegkundigen en zorgkundigen deden wat ze konden om mensen met ademnood veilig te verzorgen - en dit soms letterlijk **op gevaar van hun eigen leven**, denken we maar aan Isaura Castermans, de jonge verzorgende uit Limburg, die in de eerste golf aan covid overleed.

Alles moest bovendien **tegelijk** met **steeds minder mensen** door thuisisolaties en quarantaine:

- verzorging en verpleging,
- het ombouwen van vleugels en kamers met het oog op isolatie en quarantaine,
- de zoektocht naar personeel - zeker wanneer ook mantelzorgers niet zomaar bijstand konden verlenen - ,
- troost bieden,
- spreken met en het geruststellen van familie, wanhopig op zoek naar contact en nieuws gedurende al die tijd dat bezoek niet mogelijk was.
- instaan voor het digitaal contact tussen bewoners en hun familie,...

Ook voor **verpleeghuisartsen** moeten deze tijden hels geweest zijn. Ik kan alleen maar bewondering hebben voor hoe u bleef en blijft strijden voor het welzijn van onze ouderen.

Allicht voegt deze vreemde en harde tijd **nieuwe inzichten** toe aan het al goed ingeburgerde denken over zorg door, aan, voor en vooral **mét ouderen**.

Voor u als zorgverlener is dit allicht al lang vanzelfsprekend, maar de afgelopen jaren leerden ons allen om veel meer oog te hebben voor **participatie, dialoog** en **ondersteuning** voor en met ouderen.

Met **Roger Lybaert** kreeg de woonzorgcentrumbewoner in Vlaanderen een gezicht voor het grote publiek. In augustus 2020 kaartte hij in een open brief de **eenzaamheid** van de bewoners tijdens lockdowns aan.

Zijn urgente vraag: geef bewoners van woonzorgcentra vrijheid van handelen, vrijheid van denken, vrijheid van vereniging... was even helder als uitermate **delicaat** en **complex**.

Zeker in de eerste fase van de pandemie, gelet op de **maatregelen** die –ter bescherming van de volksgezondheid, eenieders veiligheid en het recht op leven- jammer, maar helaas node voor de hele samenleving golden.

In Nederland kennen we **Teun Toebes** als pleitbezorger van meer **vrijheid** en **betrokkenheid** van bewoners van verpleeghuizen. Die jonge verpleegkundige nam op 21-jarige leeftijd voor het eerst zijn intrek in een gesloten afdeling voor mensen met **dementie**.

Zijn visie op ouderenzorg vat hij eenvoudig samen met deze woorden: *“Het gaat erom dat je ertoe doet, ook in het woonzorgcentrum.”*

Zonder af te dingen op veiligheid en deskundigheid lijkt de uitdaging om vooral ook in de zorg te starten vanuit het **menselijke**, vanuit de persoon àchter de zorgbehoefte. Meer dan ooit focust de ouderenzorg van vandaag en morgen op het **transmurale**, het **kleinschalige** en bovenal op de **persoon zelf**.

Hoe de ouderenzorg er in de **toekomst** precies moet uitzien zal veel reflectie en studie vergen. Die studie begint bij **verwondering, vraagstelling** en **nieuwsgierigheid**.

En hoe kunnen we die beter voeden dan door te '**gluren bij de burenen**': over landsgrenzen heen kennis en ervaring delen, discussiëren en samen oplossingen zoeken voor complexe problemen.

Het **studieaanbod** van vandaag geeft jullie alvast voldoende stof tot nadenken. Na een kennismaking met de **organisatie** van de ouderenzorg **in beide landen**, kunnen jullie straks ideeën uitwisselen over **interprofessionele samenwerking**, de meerwaarde van **techniek** in de ouderenzorg, **valpreventie** en aandachtspunten voor de **opleiding** van studenten in de ouderenzorg.

Met deze interessante inhoud in het vooruitzicht wens ik u een leerrijke en inspirerende studiedag toe.